

3 תיקון

השלכות על

מעסיקים, יצרנים ומנהלי הסדרים

מעסיקים ועובדים

השלכות תיקון 3 על המעסיקים והעובדים

- **כאוס של בראשית**
 - חקיקה לא שלמה וערפל סמיך שמטיל על המעסיקים אחריות מוסרית ללוות את תהליך הייעוץ לעובדים חדשים וקיימים כאחד
- **נוף חדש של קופות גמל למטרת קצבה**
 - קופה משלמת לקצבה: קרן פנסיה, פוליסת ביטוח הכוללת תנאי תשלום קצבה, לרבות תכניות הון עם נספח קצבה או תכנית מעבר
 - קופה לא משלמת לקצבה: קרן פנסיה או פוליסת ביטוח לקצבה
- **סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורים לעומת סעיף 20א' לחוק הפיקוח (גמל)**
 - מסיים את הקונפליקט בין שני הסעיפים ומתיר לעובד חופש בחירה, אבל על פי ההסכם האישי או הקיבוצי אליו הוא כפוף

השלכות תיקון 3 על המעסיקים והעובדים

■ האחדה של שיעור הזיכוי במס

- זיכוי מס לעובד בשיעור אחיד של 35% לכל התכניות הפנסיוניות.

■ מערכת פיצולים חד-ממדית

- הפקדת מעביד לתגמולים בסך 2,300 ₪ לחודש ללא זקיפות שווי מס
- מייצג 5% משכר חודשי של 46,000 ₪
- הוראות בלתי ברורות לגבי התרת ההוצאה הנוספת לעניין אבדן כושר עבודה

■ קופות מרכזיות לפיצויים

- יבוטלו במהלך הדרגתי שיסתיים בסוף שנת 2010
- מעסיק לא יכול לפתוח קופות חדשות
- לא ניתן להפקיד כספים בקופות קיימות עבור עובדים חדשים, אולם אין מנגנון אכיפה
- החל מינואר 2011 לא ניתן להפקיד גם עבור עובדים קיימים. לא ברור האם המעסיקים יידרשו למשוך צבירות בניכוי מס במקור של 40%.

השלכות תיקון 3 על המעסיקים והעובדים

▪ אבדן כושר עבודה

- טרום תיקון 3 הותרה לחברה הוצאה מרבית בשיעור של 2.5% מכל השכר
- אחרי תיקון 3 ההוצאה המרבית תהיה בשיעור 3.5% משכר מרבי של 4 פעמים שכר ממוצע (30,652 ₪)
- ההוצאה הכוללת לתגמולים ואכ"ע לא תעלה על 7.5% מהשכר, ולכן בניצול מרבי של ההפקדה, התגמולים יופחתו מ-5% ל-4%
- הנחת העבודה היא שבכוונת האוצר לצמצם ההוצאה המרבית למעסיק לתגמולים ולאבדן כושר עבודה ל-2,300 ₪ בחודש, וזו בשורה קשה

**אני קורא לפורום ה-CFO לפעול
במאמץ משותף לסיכול כוונות האוצר**

השלכות תיקון 3 על המעסיקים והעובדים

■ רצף פיצויים, רצף קצבה ומענקי פרישה

- בהיעדר קופת גמל אישית לפיצויים אין אפשרות לייעד לרצף פיצויים
- נדרש תיקון בחקיקה ראשית, לרבות הפקדת מענק פרישה למטרת רצף פיצויים, מעבר ליעודה הרגילה, לשם כך האוצר הוציא תזכיר לתיקון חוק בו כוונה להגביל את המענק שניתן להפקיד לרצף פיצויים לסכום של 4 פעמים שכר ממוצע במשק (כיום 30,652 ₪) מוכפל בשנות העבודה, מעבר לחבות החוקית של המעסיק לפיצויים
- "מצנחי זהב" ייגבה מס מיידית בשנת המס בו בוצע התשלום
- דרישה - לאפשר הפקדת מענקי פרישה לא רק לרצף פיצויים אלא גם לרצף קצבה
- בעולם שבו כל התכניות הן למטרת קצבה יש מקום לשנות את נוהלי העבודה ולבטל את הצורך בפנייה אל פקיד פקיד שומה לייעד פיצויים לרצף קצבה

יצרנים – גופים מוסדיים

השלכות תיקון 3 על היצרנים

■ כל התכניות למטרת קצבה

- טרום תיקון 3 למעלה מ-80% מהמבוטחים שהגיעו לגיל הפרישה פדו את הכסף, והיפנו אותו לאפיקי השקעה למימון צרכי המחיה
- 8% בלבד השאירו צבירות בפוליסות למטרת תשלום קצבה
- מחוץ למערכת החיסכון ארוך טווח, אין השקעות אלטרנטיביות עם הבטחת תוחלת חיים
- במצב שכל התכניות הן למטרת קצבה ויש חובת פנסיה, הפרופורציות צפויות להתהפך:
 - רוב מכריע של הלקוחות יבחר במסלול הקצבה
 - השלכות משמעותיות על ה-EV של חברת הביטוח
 - ניהול קשרי לקוח מבטח-מבוטח יהיו לכל החיים

השלכות תיקון 3 על היצרנים

■ פיצול הפרשות

- ביטול מעמדן של קופות גמל לתגמולים וקופות גמל אישיות לפיצויים מייתר את הצורך להפרדת הפקדות חדשות בין מסלול הון ובין מסלול קצבה, אך מחייב הפרדה בין קופה משלמת לבין קופה לא משלמת
- לא יינתן היתר לפתיחת תכניות חדשות למטרת קצבה לא משלמת

■ תקנה 19(א)(1)(ג)(2)

- הוראת שעה מ-6/3/2008 המתירה להפקיד פיצויים ללא תגמולים בקופה לא משלמת), מסתיימת ב-31/12/2008
- יש הכרח לפתרון של קבע לתקנה, ומן הראוי לבטלה לקראת סוף שנה זו, ונראה שהאוצר נערך לכך

השלכות תיקון 3 על היצרנים

■ תקנה 34א

- תקנה 34א נוגעת לעמית שסיים לעבוד וכספי הפיצויים נותרו מופקדים בקופה
- על פי דברי ההסבר של האוצר, רואים אותם כהפקדה חדשה בקופה לא משלמת למטרת קצבה, הכולל חובת קבלתם כקצבה או היוונם בתשלום מס
- במציאות החדשה - עידוד מבוטחים לפדות את כספי הפיצויים, בניגוד לראייה הלאומית

■ מוטבי מבוטח שנפטר טרם פרישתו

- הפקדות לפני ינואר 2008 יימשכו כסכום חד פעמי פטור ממס.
- אם המוטבים לא ימשכו, זו תהיה הפקדה חדשה בקופה לא משלמת לקצבה, על כל המשתמע מכך, למעט כספי הפיצויים שעליהן חל דין שונה.
- ניתנה הבטחה בע"פ של סגן הממונה על שוק ההון, שקופה לא משלמת תהא רשאית לשלם ישירות למוטבים, וכנראה גם בפטור

השלכות תיקון 3 על היצרנים

■ קצבת המינימום והיוון הקצבה

- מעל לקצבת המינימום בסך 3,850 ₪ ניתן להוון
- אין מנגנון שיפקח על קיומה של קצבת המינימום בכדי להתיר את היוון היתרה
- עיקר העניין במבוטחים עם מספר קופות אצל יצרנים שונים, שאחד מהם נדרש לשלם את הקצבה ואחר נדרש לשלם את ההיוון

■ האבסורד המתימטי

- בעולם הקצבאות - ככל שהמקדם גבוה יותר הקצבה נמוכה יותר
- מבחינה מתמטית, הפטור ממס על היוון גדל ככל שמקדם ההמרה גבוה יותר, ולכן נדרשת התערבות הרגולטור לקבע מקדם המרה ייחודי לצורך ההיוון הפטור

השלכות תיקון 3 על היצרנים

■ שיווק/ייעוץ פנסיוני

- לאחר תיקון 120 בינואר 2000 נפתחו תכניות עם הפקדות למטרת הון למיצוי הטבת המס החדשה
- לרוב מכריע של המבוטחים קיימת בנוסף פוליסת קצבה ותיקה מבטיחת תשואה או מבטיחת מקדם (לפני 6/2001)
- חלק אחר מחזיק בפוליסת קצבה עם נספח הון
- יש צורך לאפשר ביטול גורף של נספחי הון, או של הפוליסות ההוניות, ולהסיט את התקציב להפקדות למטרת קצבה
- נדרשת התערבות הרגולטור שיאפשר ביצוע שינויים גורפים ללא ייעוץ פנסיוני
- פעולה ורטיקאלית תקצר את "עינוי הדין" ותאפשר למבוטחים לשנות את דעתם

השלכות תיקון 3 על היצרנים

- מנקודת המבט של **מגדל**, המבטחת הגדולה בישראל, ביטול נספח ההון מגדיל את היקף דמי הגמולים בפוליסות עם מקדמים מובטחים ישנים (144.2 ו-166.6), ומחייב הקצאת עתודות אקטואריות גדולות יותר
- קיימת עמימות לגבי החובה של חברת ביטוח לבצע הגדלה בפוליסת קצבה ותיקה, עקב ביטול של פוליסה הונית, בודאי לא כזו שמתנהלת בחברת ביטוח אחרת. הספק קיים עקב הגדרת מושג "השכר המבוטח" והנסיבות להגדלתו
- נכון לכתיבת שורות אלה, לא חלה כל התקדמות והוראות האוצר מתעכבות
- שינויים אלה מייצרים רבבות תנועות של זיכוי וחיוב למפרע מינואר 2008, ואם הוראות המעבר יתעכבו מעבר לשנת המס הנוכחית, יידרש רולינג מיוחד על מנת לתקן אישורי מס של שנת מס קודמת

מנהלי ההסדרים הפנסיוניים

השלכות תיקון 3 על מנהלי ההסדרים

■ מצד אחד...

- מפשט את הפיצולים בהקצאות חדשות, למערכת חד ממדית של שכבות שכר ויצרנים, לעומת העולם הישן שבו מערכות מורכבות של פיצולים, ובקרות לא יעילות
- לכאורה, ללקוח חדש ללא תכניות, התיקון מפשט מאד את ההצגה, ולו רק מעצם העובדה ששיקולי המס אינם משתנים בין התכניות
- ללקוח קיים עם מגוון תכניות, סיבוך גדול בהבנת העולם החדש והצורך בהיערכות לשינויים
- ברמה הלאומית – מהלך אסטרטגי נכון וראוי, אף שעל הדרך "גזלו" מאיתנו הטבת מס בסך 1 מיליון ₪ נטו (אפקטיבי $\frac{1}{2}$ מיליון) ללא פיצוי הולם.

השלכות תיקון 3 על מנהלי ההסדרים

■ ומצד שני...

- המעסיקים עוברים חוויה של הבנה חלקית לשינוי, ומה מתוכו יתבצע בתהליכים ורטיקאליים
- הצורך בהסברה הוא עצום, וזה ניכר בכנסי המעסיקים שמקיימת מבטח-סימון בחודשים האחרונים.
- "קו פתוח" שקיימה מערכת דה-מרקר בשת"פ עם מבטח-סימון מגלה חסך גדול בהבנת ההשלכות מצד הציבור הרחב
- עולם חדש של מושגים, שמטיל מעמסה עצומה על מערכת המידע המרכזית של מבטח-סימון, וכן על מערכת הסימולציה להצגה למבוטח. גמר עדכון גרסאות לא יסתיים ב-2008 ועלול להיכנס לעומקה של שנת העבודה 2009, כמשימה בלתי מתוכננת, בנוסף לכל משימות הפיתוח וההסבות המתוכננות.

השלכות תיקון 3 על מנהלי ההסדרים

- מנקודת המבט של נימוקי ההמלצה ללקוח – שינוי גדול בתפיסת השיווק / הייעוץ הפנסיוני לתכנית המתאימה ביותר
- משנה את דפוס המחשבה בבניית פרופיל הלקוח, באמצעות שאלון מטרות החיסכון
- המושג "הון" לא עבר מהעולם. להיוון מעבר לקצבת המטרה והדרך לבצעו, יש משמעויות לא מבוטלות
- נקודות רבות טרם טופלו בחקיקה הראשית, וצפויים לקבל טיפול משלים בתקנות והוראות ביצוע

אורי, פנסיונרית לעתיד

